

in prežgečega solca. Drugi listki so manj važni in se zamorejo potrgati, zlasti bohotno vršičevje.

Tudi listki pod grozdom so važni in služijo posebno v to, da se očesa za prihodnje leto močno in krepko zastavijo. Zato njih trganje ni dobro, zlasti tam ne, kder hočemo drugo leto dobiti reznik ali potič.

Enaka velja gledé postranskih polletnih izrastkov. Mnogo njih je, ki se slobodno poberejo, vendar tisti, ki so na rozgah, katere se namenijo drugo leto rezati na reznike in potiče, se naj ne potrgajo, ampak na 1 ali 2 oki pristrizejo.

Na težka in močna zemljišča ne sodi navazati mastnega gnoja; zato bi ga gospodarji naj ne puščali tako dolgo ležati, dokler se preveč ne vmasti in strohni. Tak gnoj je sicer vrlo dober, vendar tega ne premore, da bi zemljišče tudi izrahljal. To stori pa gnoj, ki še le v zemlji popolnem segnjije in strohni. Nasproti pa postane težka zemlja rodna in hvaležna, če se njej navozi frišnega, še bolj slamnatega gnoja. Njegov blagosolni upljiv se še v 2. in 3. letu pozna. Naopak ravnati pa kaže pri lehkí, peščeni zemlji. Tej največ hasni masten, dobro že segnjit in strohnen gnoj ter njej podeli največjo rodovitnost.

Praktičen nasvet učiteljem, ki imajo šolske vrte. Takí učitelji naj poskusijo se zasajevanjem sočivja, sočivnega in repnega semena. Tako bodo marsikomu na deželi ustregli z dobrim semenom, ki bi sicer moral daleč v mesto ali v trg, da si kupi omenjenih reči pri kakem trgovcu, kder utegne staro, zastano robo primerno drago plačati. Ob enem bi si učitelji tudi dohodke povzvišali, otroci pa priložnost imeli v izreji sočivja in pridelovanji semena praktično uriti se. Tako je vsaj po mnogih krajih na Nemškem.

Sejmovi. 28. avg. v Celji, pri št. Ilu v Slov. gor., v št. Ilu pri Slov. Gradcu, pri sv. Trojici v Slov. gor., v Svičini, na Planini. — 29. avg. v Veračah, v Orešji. — 30. avg. v Kamci, na Hajdini, na Muti, pri sv. Lovrencu pri Celji, v Poličanah, v Žavcu, na Tinskem. — 1. septembra na Blanci, pri št. Ilu pri Velenji in na Sigrskem vrhu. — 2. sept. v Trnovcih ali pri sv. Bolfanku.

Dopisi.

Iz celjske okolice. (Okrajni zastopi. — Drago pa slabo šolsko poslopje). Na okr. cesti iz Celja na Slatino sem videl voznika, ki je lani navožení, neporabljeni prod nalagal in ga na drugo mesto vozil. Ker pa na tisti kraj zopet drugega vozijo, si drugega uzroka tega prevažanja ne moremo misliti, kakor da je menda stari prod že črviv postal?! — Ravno tako najdemo tudi pri dvema mostoma čez Voglajno nove podnice na prostem, da jih dež in po zimi sneg spirá. — Ker

je nadzorovanje okr. cest in mostov v rokah okr. zastopov, se po takem ravnanji ne bodo pri davke plačujočem ljudstvu prikupili. Slavni naš poslanec in hrabri branitelj naših pravic M. Herman je pri neki priliki v štaj. deželnem zboru izgovoril resnično besedo, ko je rekel, „da je vsaki okr. zastop sam — od najmanjšega do največšega — trdno prepričan, kako nepotreben da je.“ Mi bi še pristavili, da so okr. zastopi škodljivi, ker so predragi, in ker se preveč s politiko pečajo. — To velja posebno od celjskega okr. zastopa.

V Teharjih popravljajo še le pred 6. leti sozidano šolsko in srenjsko poslopje. Kako vestno in zvesto so delali, se vidi iz tega, da je les za pod ves strohnel, ker so frišen po letu posekan les rabili. Srednje zidovje je razpokano. Stroški za novo poslopje so znesli blizo 20.000 gld., popravilo 2000 gld. Liberalizem umi davkov nalagati.

Od sv. Vida pri Planini. (Ženske na patroliranju). Ni dolgo tega, kar je predstojnik in pa srenjski svetovalec J. Belak, vsak od svoje žene spremljan, prišel k podpisanemu ostarijašu na patrolo. Predstojnik in njegov svetovalec ukazeta piveem pobrati se. Pivci res odidejo. Sedaj se ovih dveh možev ženi široko za mizo vsedete. Črez nekoliko časa pa začne svetovalčeva žena hudo razsajati, glaže trupati, oštarijaševo ženo pretepati in z nožem okoli njene glave kresati. Naposled se pa zopet široko za mizo vsede. Lepa patrola fô, kaj ne?

Jožef Žager,
oštarijaš.

Iz Konjic. (Nova meša). Odkar je bila nova vojaška postava potrjena, po kateri bi moral vsak bogoslovec, ki je bil prej v vojake vzet, kakor je v duhovnico stopil, po dovršenih bogoslovskih naukih še celih 8 let čakati, preden bi smel v mešnika posvečen biti se je bilo že bati, da bodo v kratkih letih duhovnice prazne in fare brez dušnih pastirjev, kakor se to že po nekterih škofijah godi. Vendar naš svitli cesar ima kot oblastnik pravico tistim bogoslovcem, ki so duhovne nauke izvršili, na prošnjo dotičnega škofa dovoliti, da smejo biti posvečeni in se vpišejo v število vojaških kaplanov in bi le za čas vojske bili poklicani, da kot duhovniki svojo službo tam opravljajo. Vsled cesarjeve milosti bil je tudi naš rojak g. Miha Napotnik 24. julija v duhovnika posvečen in je 15. avgusta v naši lepi farni cerkvi prvokrat najsv. daritev opravil v veliko veselje sebi, žlahti, celi fari in še slovenski domovini, ktera ga že pozna kot izvrstnega narodnjaka, ki bo gotovo izgledno s peresom in besedo našo sveto reč na vsako stran podpiral. Ko je pretečeno leto naše verno ljudstvo prvokrat 15. avgusta svojega preblagega g. nadžupnika J. Rozman a pri božjeji službi pogrešalo, začel se je velik jok po celej cerkvi, a obletnica onega žalostnega dneva bila je za nas vesela, kajti čeravno je isti den veliki shod na Prihovi, je vendar našega častitega

novomešnika 12 duhovnikov počestilo se svojo navzočnostjo in preč. g. nadžupnik dr. Ulaga so v pridigi pri natlačeni cerkvi razlagali dolžnosti kat. duhovnika. Pri obedu v farovžu in na domu g. primicijanta so se razne napitnice napivale in se je posebno želja povdarjala, da bi vsi Slovenci bili zopet složni! Naj bi lepa konjiška fara še večkrat enakih lepih slovesnosti čakala in dolga leta sadunosnega delovanja smo vsi gostje vrlemu rojaku iz srca želeli!

Iz Radgone. (Ogenj). Minoli petek, t. j. dne 20. avgusta bil je za našo okolico prav nesrečen den. Videli smo odtod ob ednem hipu na 5 krajih goreti. Po vseh ulicah mesta leži množina perunic (zgorele slame), koje je veter iz daljine semkaj prinesel. Najstrašnejši med temi bil je v vasi, po svojoj izvrstnoj slatini na široko poznatj, v Očeslavcih. Šesterim kmetom so hrami, škedni, štale se vsem kmetijskim orodjem in pohištvo do tal pogoreli, sedmemu in sicer onemu, gder je goreti počelo, je na srečo hram ostal. Zavolj grozne vročine, ki je tega dne vladala, in vetra, ki se je mahoma vzdignil, in nedostatka v bližini, bilo je za malo minut vse v ognju in le z največjim napenjanjem in nevarnostjo človeskega življenja bilo je mogoče del živine rešiti. Škoda se cenil nad 20.000 goldinarjev. Zavarovan bil je samo eden posestnik na 500 gold. Žalosten je pogled na zgorele razvaline, in posluh nevoljevanja in javkanja nesrečnikov.

Pritecite vsi, kateri niste v nevolji, ubogim osiromašenim na pomoč, podpirajte po mogočnostirevne sosede v velikoj nesreči, koja jih je tako nenadoma zadela, odprite darežljivo roko in smilujte se po rodu in krvi bratov svojih, kajti: „ako se svoj svojega neusmili, kako će tudjinec nemili?“*)

Od Pesnice. (Posebno zdravilo). V J. je zbolel nek mož za plučnim vnetjem in je bitro domačega „padara“ poklical. Ta „padar“ je, mimogredé rečeno, strašansk nemškutar, zagrizen liberallec nove dobe. Gospod „padar“ pride, preiskuje bolenika, mu da zdravila. Črez nekoliko dni boleniku želodec svoje opravilo odreče in ga začne boleti in tiščati. To zdravniku pove, in ta mu za čiščenje želodca napove novo, do zdaj še menda malo znano zdravilo — zelene hruške. Bolenik, pokoren zapovedi zdravnika, se hrušk naje, da je bilo veselje. Potem pa ga začnejo hruške po želodcu gristi, vrtuliti in rogoviliti, kakor da bi se bil samih nemškutarjev nadeval, tako dolgo, dokler ni zadnja trohica odšla. Bolenik je zelo oslabil toda krepka natura ga je smrti otela. Ljudje brez zdravniške učenosti navadno zdravim ljudem prepoveduje zeleni sad jesti, ta zdravnik pa ga še bolenim, po boleznj oslabiljenim nasvetuje. Tako je v nekterih krajih na deželi za čas boleznj!

Od sv. Ožbalta za Dravo. Cerkveno opravilo in inštalacija se je 8. t. m. pri nas veselo

obhajalo. Od Lipnice, sv. Miklavža v Suselji in iz Gomilice, Arveža in iz Luč priromalo je veliko število ljudstva po stari navadi že v soboto poprej, ker imajo pri nas nemško pridgo in večernico, v nedeljo pa božjo službo, kakor je bila sploh navada.

V nedeljo ob 6. uri, so začeli možnarji grmeti po naši ozki dolini, kakor bi bil potres nastal in nam veselo inštalacijo našega č. g. provizorja J. Šparbakeľna naznanjevatj.

Device v beli obleki so njih s farmani spremljale z nebom od farovža v cerkev. V cerkvi pa so čakali č. g. Stoklas, dekan marenberški, kateri so nam novega pastirja z ganljivimi besedami izročili. —

Pri sv. meši se je potem pela slovenska meša od M. Vučnika „Iz nebes“ in pri darovanji se je oglasila posebno izvrstna pesem našemu novemu župniku za spomin.

Srečna vsaka fara, ktera takega blagega gospoda za dušnega pastirja dobi. Bog nam njih obrani dolga leta zdravih in zadovoljnih!

Od sv. Lenarta v slov. gor. (Požar.) 19. t. m. se je na nepoznan način ob 1/2 8 uri zvečer vnela velika in dvoje nadstropje visoka hiša Špicija, trgovca tukaj in sicer pod strešjem. Le z združenim prizadetjem tukajšnjega gasilnega društva, ki se je tokrat zelo vrlo obneslo, trgovske brizgalnice sv. Trojice in velike množine gasilcev iz okolice se je posrečilo ogenj ustaviti, da je bil le gornji strop s streho upepeljen, in je bila rešena ostala hiša, v kterej se nahajajo sodnijske in davkarijske uradnice. Na srečo ni bilo nobenega vetra. Dopoldne drugega dne je bilo mogoče ogenj popolnoma ugasniti. A ravno v tem času se pokaže velik požar nad sv. Trojico. Kmalu se zberejo gasilci in hitijo proti sv. Trojici, kder se prepričajo, da je ogenj dalječ. Kakor se sliši, pogorelo je več pohištjev v Očeslavcih kapelske fare. (Resnično, glej dopis iz Radgone. Ur.)

Od nemške meje. Ogenj — letina. Veliko se govori in piše, naj ljudje z ognjem pazno ravnavo, zakaj nesreča nikoli ne spi; pa uboganja ni. Hlapci po hlevih pipe žulijo, zažigalke stariši kam bodi polagajo, dekla po kuhinji z ognjem meče sem ter tje; se bo kdo čudil, ako se pri takem ravnanju ogenj vname? Letošnje leto ima že lepo število takošnih britkih dogodkov zapisanih. Tudi v Svičini je 23. avg. nesreča po ognju zadela kmetovalca Andreja Kožuha. Bilo je ravno poldne, ko je začelo se kaditi, kake 1/4 ure od cerkve. Pogorel je hlev do zemlje. Hvala Bogu! da ni bilo nobenega vetra. Nekateri pravijo, da sta hlapca s tobakom ogenj zatrosila, drugi da je sovražna roka ogenj položila. Želeti je, da se stvar razjasni. Oškodovanec ni bil zavarovan.

Vinogradom prijetno vreme do grla streže. Kaplica bo upajé dobra, kjer ni toča posekala. Turšica obeta veselje, tudi ajda in repa se bote

*) Uredništvo „Slov. Gospod.“ je pripravljeno darove sprejemati in na kraj nesreče zanesljivo odpošljati.

popravile na pohlevni dež, ki smo ga 21. t. m. dobili. —

Iz Vuzenice. (Vročina. — Povoden. Ni še bilo v celem letu take hude vročine pri nas, kakor je bila pretekli teden; bali smo se toraj, da utegne imeti hude posledke in resnično se je tako zgodilo.

V soboto popoldne t. j. 21. avg. privalili so se iz Koroškega temni oblaki. Hud vihar je nastal, da je drevesa lomil; toča se je vsipala, potrla budo v Kimberžkej, Perničkej, Terbunskej in tudi v naši fari deloma; zraven pa se je še ploha vtila tako silno, da je na enkrat bilo vse polno vode, ktera je več mostov odnesla, in kakor sem slišal — je tudi 3 ljudi zalila.

Revnim ljudem je ta nesrečna nevihta zadnje upanje odvzela. Rž in pšenica se je, kakor drugod, tako tudi tukaj slabo obnesla, zato so se zanašali na ajdo in turšico in to jim je sedaj toča deloma poškodovala, deloma popolnoma vničila! Bog jih se usmili!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Na Kranjskem se bodo naposled edini nemčurji politično smeli gibati. Slovencem je skoro vse prepovedano: tabori, misijoni, izleti, shodi, pobiranje milodarov za nesrečne hercegovinske rodbine; časniki slovenski se zaporedom pograbiijo, kakor, da bi samo za državne pravnike bili pisani, česar se potem nemčurji neznano veselijo. Da po takem postopanju c. kr. kranjski namestnik pri Slovencih zaupanja ne pridobiva, to je očitno.

V Gradcu bil je velik shod trgovcev in obrtnikov, ki so nemilo tožili o našem liberalnem gospodarstvu, češ, da njih spravlja — na nič. Tako so se pritoževali, kako to, da od pruske sorugatne kave pobiramo le 1 fl. colnine, med tem ko Prusi od naše jemljejo 3 tolarje srebrne?

Ministri niso dali kneza Adolfa Švarcenberga potrditi za predsednika okrajnega zastopa Vodnjaškega, ker je klerikalec.

Ubogi Čehi bodo 6—12 oktobra zopet morali voliti. Kako dolgo bo mučenje trpelo!!

Ogerski zbor začne zborovati 28. avg. Cesar ga bodo odprli s prestolnim govorom.

Vnanje države. Ruski 4 cesarjeviči potujejo pomembno po svetu. Cesarjevič naslednik je odšel na Dansko, veliki knez Konstantin je obiskal Pariz in 2 druga velika kneza sta na Grško odpotovala.

Nemčija pruska proti bavarsko kraljestvo popolnem pozobati. Sedaj že hočejo, naj kralj Ludvik II. sprejema pruske oficirje med svojo armado.

Na Laškem snujejo Katoličani v Bologni posebno društvo za uvedenje katoliških šol. —

Francozi snujejo 3 katoliške visoke šole

ali vseučilišča, ker so sedanja vsa liberalna in brezbožna. —

Karlisti so poslednji teden v večih bitkah zmagali in pri trdnjavi Seo d'Uzel pobili več 1000 Alfonzistov.

Turški sultan je pozval zelo nove ministre, da mu pomagajo zoper vstaše Kristijane v Hercegovini in Bosni.

Jugoslavjanska vojska zoper Turka.

Upor Kristijanov zoper Turka se čedalje bolj širi. Razdraženost je tolika, da se upor, ako druge vlade ne pristopijo, zamore končati z uničenjem ali Turkov ali Kristijanov. Oni so še sedaj bolje oborožani, ti pa sploh številniši in pogumniši. V južni Hercegovini se Turkom že precej slaba godi. Kder koli si upajo iz mest, povsod so tepeni. Kakih 2000 Turkov se je čez morje pripeljalo v Klek in sedaj skušajo prodreti v Mostar. Ali vse soteske se od vstašev zasedene.

V Bosni ob Savi je strahovito krvi prelivanje. Kristijani povsod ubijajo Turke in požigajo njih stanovanja. Iz okolice pri Banjiluki je vse šlo med upornike. Najimenitniše pa se godi v Belemgradu. Bogati trgovec Krizmanič nabira in oboroža na svoje stroške prostovoljce. Mnogo srbskih oficirjev, med njimi general Juraj žl. Strati-mirovič, je šlo s prostovoljci vstašem na pomoč. Knez Milan bo naposled prisiljen Rističa postaviti za ministra in Turkom vojsko napovedati. Prva 2 oddelka srbske vojne, t. j. 80.000 mož je že na zbiranje pozvanih. Avstrija, Nemčija in Ruska pa neki v Turka tiščijo, naj Kristijanom v Bosnji in Hercegovini samostalnost prizna, kakor njo imate Romunska in Srbija. Čudno pak je to, da so celo dunajski listi začeli pisati, ali bi ne bilo najboljšje, če tudi Avstrija, spominjaje se neke danje nesreče po Turkib, za orožje preme in Kristijanom hiti na pomoč ter si naposled Bosnijo in Hercegovino prisvoji. Toda nemški konservativci v Gradcu v takem postopanju druga ne vidijo kakor pruske limance, od Bismarka Avstriji na pogin nastavljen. To se nam zdi prazen strah. Preden Prus Prago ali Dunaj zasede, bo tudi Rusija in še kdo drugi imel kaj reči. Zato srčno želimo, da se našim sobratom na Turškem pomaga.

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in domu.

IV.

Izplati se obiskati na malem parobrodu, ki vsako uro sem ter tje prevaža, otok Lido. Otok sega pet ur v morje in je s suhim zvezan. Na koncu je mesto Chioggia s 26.700 stanovniki, ki večidel od ribljenja živijo. Na Lidu je kopališče, razdeljeno za vsak spol, ter odprto v morje. Čudil sem se, kako si upajo daleč v globočino plavati nekteri predrzneži; lahko bi se njim zgodilo,